

Štajerc" izhaja vsaki
petek, datiran z dnevom
naslednje nedelje.

Naročnina velja za Av-
strijo: za celo leto
3 krole, za pol in četrt
leta razmerno; za Ogr-
sko 4 K 50 vin, za celo
leto; za Nemčijo stane
za celo leto 5 kron, za
Ameriko pa 6 kron;
za drugo inozemstvo se
računajo naročnino z ozi-
rom na visokost pošti-
nine. Naročnino je pla-
čati naprej. Posamezne
številke se prodajajo po 6 v.
Uredništvo in uprav-
ništvo se nahajata v
Ptuju, gledališko po-
slopje števil. 3.

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubili!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopis: dobrodošli in se
sprejemajo zastojni, ali
rokopise se ne vrača.
Uredniški zaključek je
vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo
ni odgovorno. Cena
oznanil (inseratov) je
za celo stran K 80, za
1/2 strani K 40, za 1/4
strani K 20, za 1/8
strani K 10, za 1/16
strani K 5, za 1/32
strani K 250, za 1/64
strani K 1. — Pri več-
kratnem oznanilu se
cena primerno zniža.

Štev. 25.

V Ptuj v nedeljo dne 22. junija 1913.

XIV. letnik.

Prisedbe v Frankovcih. Grozovita prvaška blamaža.

Pretekla nedelja bila je izredno zanimiva
za ormoško okolico, tako da se jo bodejo
ljude gotovo dolgo zapomnili. In kar naprej
lahko rečemo, da so prvaški huj-
ski dosegli velikansko blamažo,
tako da je ljudstvo samo pred
nimi pljuvalo in jim je hrbet
obračalo. Kajti ljudstvo se da sicer v svoji
samoprostosti v to ali ono stvar zapeljati, nikdar
ne da soglašati stako gonjo.

Kaj je bilo? V Frankovcih imajo
domačo požarno brambo, ki je član štajer-
ske deželne zveze in ima samoumevno nemško
komando. Za nedeljo se je sklical v Franko-
vce okrogli sestanek, kakor se je vršil tudi že
v vseh mogočih drugih, tudi popolnoma sloven-
skih krajih. Namen teh sestankov je, da stopijo
gasilci raznih krajev med seboj v dotiko, da se
svetujejo o skupnih gasilniških težnjah, in
da domači gasilci pokažejo v praktični vaji svojo
vrednost ter izkušnost v težki požarniški službi.
Kaj niso imeli ti gasilniški sestanki nobenega
političnega ozadja, nikdar se niso vtikali v
strankarske zadeve. Starejši kmetje se še dobro
pomnijo časov, ko so se vršili taki gasilniški
sestanki celo v danes tako zagriženem „narod-
nem“ trgu Središču; takrat je bila tudi še središka
požarna bramba v štajerski zvezi. In središko
prebivalstvo je bilo ponosno na svoje gasilce,
ljudstvo je z veseljem sprejelo tuje, tudi nem-
ske gasilce-goste.

Ali slovenskim prvakom danes ni ničesar
na sveto. Vse hočejo zastupiti s
svojo podlo, protidomovinsko
gonjo. Zato so pričeli tudi brez vsacega po-
nosa na nebovpijoče nesramni način ljudstvo
krmeliti in hujskati, pričeli besno gonjo proti
gasilcem, ki je prava sramota za to klavno
prvaško gospodo. Najprej je udarila smešna
„Sreča“ s svojim pijanem in oklofutanem ured-
nikom Kemperlom na boben. Potem je priskočil
Lusničar-Čekinec na pomoč in je v narod-
niških listih trobil in trobil. Liberalci in
klerikalci so se našli v protinavnem objemu;
dogače se sovražijo do noža, ali —

„doch wenn sie im Kot sich finden,
da verstehen sie sich gleich!“

Prvaki so pač mislili, da bode oblast sedla
na njih limanice in da bode požarniško
priredbo prepovedala. Ali do tega
ni smelo priti in tudi ni prišlo. To bi bil
tudi prvi slučaj ne samo na Štajerskem, temveč
celi Avstriji. Priredbe gasilcev, ki žrtvujejo
svoje zdravje, čas in lahko tudi življenje za
blagor bližnjega, se pač ne more in ne sme pre-

povedati, pa čeprav žuga par zakotnih srbo-
filških lističev s poboji in pretepom. Vsak pa-
metni človek vč, da se gasilci sicer ne bodejo
prepirali z otroci narodnjaške vzgoje, da pa
se od njih seveda tudi ne bodejo pustili prete-
pavati.

Ko so prvaki uvideli, da sestanka ne bo-
dejo prepredili, priredili so sami „veselico“, to
pa v nekem grmovju ob cesti, ki vodi v Fran-
kovce. Mislili so pač: gasilci se morajo mimo
nas voziti, mi jih bomo zasramovali, prišlo bo
do spopadov in pretepov in potem bomo zopet
pisali, da so „nemčurski“ gasilci slovenske
kmete pretepavali itd. itd. Tako so mislili
prvaki, da bodejo zopet zlorabljali na politični
način popolnoma nepolitično priredbo.

Pa je prišlo vse drugače! Prvaško veselico
so sklicali zlasti ormoški mladi dr. Sernec s
svojimi šribarji. Ta dr. Sernec postal bode pač
preje golobučen, predno bode slovensko ljudstvo
spoznal. Možicelj pač misli, da je ljudstvo le
igračica v roki tega „onoga dohtarčka“. Pa
ormoški slovenski dohtarji so nad slovenskim
ljudstvom že preveč zagrešili, da bi se pustilo
od njih še nadalje za nos voditi. To je dr.
Sernec zdaj gotovo izpoznal. Sicer pa je za
dr. Serneca velikanska sramota, da je
zlezal pod klerikalno krilo in se
z vsemisvojimi „sokoli“ postavil
pod komando spuhelskega Mihče Bren-
čiča. Vboga, klavna slovensko-napredna
inteliganca, ki ji bora biti klerikalec Bren-
čičevega kalibra vodnik in zapovednik. . . Da je
bil Miha pri prvaški veselici, to ilustrira že vso
njeno smešnost in blamažo. Kajti kjer nastopi
Brenčič, tam se ves svet smeji, tam postaja
najresnejša stvar karikatura, tam se spremeni
žalostna v komedijo, tam se prime vse za tre-
buhe in se smeji, smeji, smeji. . . Miha
Brenčič je lahko zagotovljen, da bode dobil
od „Štajerca“ posebni „penzije“, kadar ga
ljudska nevednost ne bode več v parlament
poslala. . . Kakor petelin na gnoju šopiril se
je Miha v grmovju in „Marijine“ device so
koketirale z njim. Govori se, da je hotel Miha
kot „poslanec“ (sakarbolt!) tudi z službeno
navzočim orožniškim oberlajtnantom nekako
komandirati. Pa se je hudo opekel. Kajti med
komandantom spuhelskih „čukov“ in c. kr.
avstrijskim oficijem je precej razlike. . .

Na to prvaško veselico so seveda precej
ljudi zbobnali. Od domačega ljudstva je bilo vi-
deti največ žensk in otrok, ki po našem mnenju
pač ne spadajo na sestanke, kjer se pijančuje in
političuje. Ali ljudstvo niti vedelo ni, zakaj se
gre. Mnogo kmetov prišlo je od te veselice v
grmovju kmalu h gasilcem. In rekli so: „Mi
nismo vedeli, da se gre proti prepotrebemu
gasilnemu društvu; ko bi to vedeli, bi ne prišli.“

Slovenskim kmetom, slovenske-
mu ljudstvu se ne sme ničesar
očitati. To ljudstvo je prišlo v dobri veri,
da se vrši navadna zabava; in šele pozneje so
videli, da so slovenski hujskači
vbogo ljudstvo zlorabili za gonjo
proti gasilcem. In marsikateri kmeta
je bilo v dnu duše sram, da je sedel na pr-
vaške limanice. . . Tudi mladini ne zamerimo,
da je šla na „veselico“. Za orožniškimi bajoneti
pač ni bilo zabave! Pač pa je žalostno in
obenem škandalozno, da se je udele-
žilo te prvaške demonstracije
tudi več gasilnih in veteranskih
društev, to pa korporativno in v
uniformi. Ako pridejo „sokoli“ na take pri-
redbe in se tam ponašajo z jajčo lupino, ki jo
mokronosi dečki še na hrstu nosijo, potem se
temu gotovo nikdo ne čudi. Tudi se nikdo ne
čudi, ako ti „liberalni sokoli“ stojijo pol ko-
mando klerikalnega „šleptagerja“ iz Spuhlja.
Ali tiste „slovenske“ gasilce, ki so v
gasilniški uniformi prišli na surovo
demonstracijo proti gasilcem, ki
morajo vendar poznati pomen in težave gasil-
skega dela, — te vprašamo: Ali vas ni
sram? Ali ne razumete, da ste s svojo neumno
udeležbo pri tej hujskariji pljunili na
lastno gasilniško uniformo? Sami
sebe ste osramotili! Pokazali ste, da vam
za gasilne misli primanjkuje pojma, da ste le
orodje za prvaško politikovanje.
Res, rdečica je obšla mnogoštevilne tuje gasilce,
ko so videli v grmovju za žandarji te „narodne“
gasilce. . . Prvaške veselice ob cestnem jarku
pa sta se udeležili tudi veteranski dru-
štvi iz Središča in Huma. In to ni nič
manjša sramota! Vprašamo najprej, kaj
imajo „c. kr.“ veteranska društva
s politiko opraviti? Ne vemo sicer, ali
so vsi člani teh dveh društev bili vojaki in ako
imajo res pravico, imenovati se „veterance“. Ali
na vsak način so ti „veteranci“ s svojo
udeležbo pri politični gonji metali blato
na lastno zastavo. In zato naj se ne
imenjujejo več ces. kraljevi avstrijski „veteranci“,
temveč naj se raje prekrstijo za „lajbgardo
kralja Petra“ ali pa za „šarfšuce kralja Ni-
kita“. . . Ali ti politikujoči „veteranci“ iz
Huma in Središča ne razumejo, da so se osra-
motili? Čujemo, da imajo za protektorja nem-
škega (!) grofa Wurmbrandta. In prepi-
čani smo, da je ta grof Wurmbrandt kot zvesti
Avstrijan prevzel protektorat le s pogojem, da
bodejo ti veteranci tudi res zasledovali avstrij-
sko-patriotična načela. Kaj si bode ta
visoki protektor zdaj mislil? Ti
„veteranci“ so se vsedli Brenčiču in Sernecu
na lim. V grmovju prvaške veselice ni bilo

Lišpavost

pač ni, ako negujemo kožo in lase, temveč
je le izpolnitev narurne zapovedi; kajti kožo
in lase, varstvene odeje trupla, naj bodejo vedno
čisti in zdravi. Negovanje kože s Fellerjevim

dobro-dišečim zeliščnim esenc-fluidom z zn.
„Elzafluid“ pa je tudi krasni vžitek in osveženje,
zlasti pri hrapavi koži, ki srbi, pri opeklinah,
izpuhih, solnčarici, pri nastopanju pota. Feller-
jev fluid z zn. „Elzafluid“ ohladi, čisti, zdravi
rane, desinficira ter vpliva proti vnetju, odpravi
pege, okrepiča kožo pod lasmi, prepredči luskin

na glavi, odpravi bolečine glave in obraza, ka-
kor tudi revmatične ter neuralgične bolečine.
12 steklenic za 5.— kron franko naj bi vsak
naših čitateljev pri apotekarju E. V. Feller,
Stubica, Elsaplatz št. 241 (Hrvatsko) naročil.

Dopisi.

Frankovci. Preteklo nedeljo imeli smo nas veliko priredbo gasilcev. Vrtil se je okoli šestanek. Prav mnogo tujih gasilcev nas je setilo. Pripeljali so se na 15 vozovih. Zelo močno zastopani so bili gasilci iz Ormoža. Ptuj. Prišel je tudi okrajni načelnik g. J. Župan Steudte iz Ptuja. Vaje domačih gasilcev so se prav lepo obnesle. Člani so delovali, da imajo pravo ljubezen in veselje gasilstvu. Ravno tako šolska vaje kakor taktični napad so bili izborni. Hitro in prijetno so gasilci delali in želi so splošno priznati. Nato se je vršilo zborovanje z običajnim delnim redom. Na slavnostnem prostoru, kjer vohale cesarske in štajerske zastave, zabavale se je množica še kratki čas. Potem so se gasilci prisrčno od domačih poslovili in se zopet odpeljali proti Ormožu. Vsa priredba bila dostojna, resna in mirna. Čestitamo bivalstvu v Frankovcih za vrle gasilce, ki imajo. Gasilci pa naj se ne vstrašijo nogonje in naj se vrlo držijo starega gesla: „zur Ehr', dem Nächsten zur Wehr“.

Slatina pri Dolu-Hrastnik. Tukaj ima Jože Wouk lepo domačijo, seveda, tudi ženo. Za oskrbnika je imel Jožefa in Loiza. Ta ki sta pa tako delala, da bi skoraj g. Wouk ob vse spravila. En dan pride Loiza in na gospodarju, da je na Slatini klet odprto. Potem drugo- in tretjekrat. Lahko se je mislilo, kako se je delalo! Vodo so v sode vlivali, boljšnico v vedrah in škafih proč nosili. Vsaka lumparija pride na dan. Razni sosedji bili v kompaniji. To je bil pač dober „krič“, ali „likov“ bode slab! Orožniki so celo preiskali in sodniji naznanili. Sramoto je bila, taki ljudje celi pokrajini.

Posojilnica v Šoštanju pri konkurzum.

(Izvirni dopis.)

Več kot en mesec sem se deluje že n niranju poklomljene slovenske posojilnice v Šoštanju. Tako izgleda, kakor da bi bila, odnosno namestnik štajerski, pripravljena, vito v poštev šoštanski posojilnici tisoče in tisoče knje stalo (za 10 razpolago. Duša vsega tega prizadevanja niranje je mož, ki ima sam na saniranju sojilnice velike osebne interese.

Gospodje od te prvaške posojilnice se vičeno boji, da pride ves švinde leta 1882 sem na svitlo. Saj se je tej pošteni posojilnici od tega leta napredoma in nalašč napačne, torej, ljufile bilance in obračune, lalo. Na tej svinjariji krivi člani direktor nadzorništva zlasti od leta 1900 napred bodejo vsled tega na odgovornost, ali. Nekateri teh ljudi se hočejo z vsemimi gočimi transakcijami svojega premoženja iz Ali to počenjanje bode brezuspešno. K posojilnici v Šoštanju za močkratem je bti le tedaj pomagano, ako krat že potom sodnije in državne valne oblasti (namestništva) napravi bilanco.

Sedanji mogotci pri posojilnici seved majo poguma, nastopiti proti krivim tak ter sedanjim članom direktije in nadzor. Doslej dajala je „Zadružna zveza“ v Celju šoštanski posojilnici, trebna denarna sredstva na njih, polago; vzela je zato zahtevke posojil se z njimi plačala. Ali temu je zdaj, le predstojtečega poloma posojilnice v trpele bodejo močno tudi druge, v celjski „Zadružni zvezi“ združene slovenske posojilnice. in je konec nepregledljiv. Najristi od tega bodejo imele seveda klerikalne posojilnice. To bode konec bankrotne „narodne stranke“, ki bila pr. Ako bi vlada vedela, kako stoji v šoštanski posojilnici, potem bi se pač krat premislila, predno bi dovolila le v svrhu saniranja te posojilnice. Sanira le stvar, ki je za življenje sposobna. To ne more trditi o posojilnici v Šoštanju.

Steckenpferd milo lilijino mleko

vedno kakor doslej neobhodno potrebno za racionalno negovanje kože in lepote. Vsakodnevna priznanjevalna pisma, a 80 h povsod v zalogi.

Balkanske zmešnjave.

Ruski car posredovalec. — Bulgaria in Srbija ne odnehate.

Bulgarsko-srbski spor.

Odločna ponudba ruskega carja, biti posredovalec med balkanskimi zavezniki, odpravila je vsaj za prvi hip nevarnost eksplozije. Ali samo za hip! Kajti v odgovoru bulgarskega kralja na carjevo ponudbo je bilo takoj povedano, da sprejme Bulgarija sicer rusko posredovanje, to pa samo za v pogodbi označene prepirne pokrajine. Za tiste pokrajine, ki so se najprej dočile za bulgarski plen, ki pa so jih pozneje Srbi zasedli, zahteva Bulgarija enostavno, da se izprazni. Bulgarija stoji torej na stališču, da se mora pred protitursko vojno sklenjeno pogodbo brezpogojno držati. Vkljub svoji vsiljivi ponudbi ruski car pri Bulgariji ni ničesar dosegel. Časi so ravno minuli, ko je v Sofiji vse na kolena padlo, kadar je zagromel ruski ukaz. Danes ni Bulgarija več pod rusko hegemonijo, danes je tekmovalka Rusije. Sicer pa tudi Srbija glasom zadnjih poročil noče odnehati. In tako zna v resnici priti do nove vojne na Balkanu, ki zna vsemu položaju lice spremeniti. Ako bi se v to vojno na ta ali oni način, Rusija vmešavala, potem bi bila nevarnost zopet velika. Kajti tudi ostala Evropa, zlasti pa Avstro-Ogrska, ima velike interese na Balkanu, in ne bode nikdar dopustila, da bi Rusija enostavno v zmislu svojih azijskih načelov zemljevid Balkana spreminjala. V peklenskem kotlju na Balkanu vrò torej še vedno naprej in nikdo ne more prerokovati, kaj bode zlodej tam skuhal ...

Zadnji telegrami.

Sofija, 18. junija. Jutri dala bode bulgarska vlada odgovor na srbske zahteve po reviziji pogodbe. Bulgarija odkloni vsako spremembo pred vojne sklenjene pogodbe.

Sofija, 18. junija. Splošno se smatra položaj za skrajno resen. Sodi se, da izbruhne vojna v najkrajšem času. Vsak dan pride že do spopadov in prask med srbskimi ter bulgarskimi vojaki. Generalni komando in ministerski svet so v stalni zvezi. V kraljevi palači se vršijo važna posvetovanja. Ravno tako bulgarske kakor srbske armade so izvršile svoje marše in si stojijo na boj pripravljene nasproti.

Belgrad, 18. junija. V svojem odgovoru na ruskega carja izjavil je kralj Peter, da je njegov tron v nevarnosti, ako bi se bulgarski želji pokoril. Vendar pa na Srbskem še ni prišlo do odločilneg sklepa.

Sofija, 18. junija. Bulgarska vlada sporočila je v Belgrad, da hoče na srbski odgovor le še do torka čakati. Ako bi se do tedaj Srbija ne pokorila, napravili bodejo Bulgari z orožiem odločitev.

iti ene cesarske ali avstrijske zastave. Edino neka zamazana in izprana slovenska zastava je tam visela. Ali tvegeranci niso imeli poguma, da bi pokazali vsaj eno črno-rumeno zastavo? To naj bi bili „patrioti“?? Upamo, da ne soglašajo vsi člani teh dveh društev s tem korakom; a vodstvo teh veteran-cev je za ta škandal odgovorno! Res žalostne so posledice bedaste gonje ...

Tako pisana je bila torej družba, ki so jo prvaki z lažmi in zavijanju skupaj zbornali. In vsa ta družba, — tudi nedolžno kmetško ljudstvo, ki ni vedelo, zakaj je prišlo in ki se je hudo kësalo nad svojo udeležbo! — bila je obkrožena od žandarjev. Govori se, da je prišlo več kot 50 orožnikov tja. Ti so stali v tesnem špalirju okoli veseličnega travnika. Vsakih par korakov stal je žandar in udeležniki „veselice“ so izgledali kakor jetniki, kakor strogo nadzorovani arestanti ... Vsak le malo pametni človek bi raje desetkrat opustil tako „veselico“, nego da bi se pustil tako obkrožiti. V senci bajonetov so praznovali prvaki svojo veselico in rdeče srajce „sokolov“ so popolnoma izginile za sabljami žandarjev. Bil je žalosten, sramoten pogled na to od žandarjev obkroženo „veselico.“ Mimo pa se je peljalo 15 vozov s tujimi gasilci, ponosni odraseni možje, ki so imeli za vso to „veselico“ le obžalovalni smehljaj, — in veter je nesel oblake prahu izpod teh vozov na prvaško „veselico“ tam v grmovju ... In ko so se tuji gasilci zopet na svojih vozovih vračali, izgledalo je že jako žalostno na veseličnem prostoru; videti je bilo le orožniške bajonete in veter je zopet prinašal oblake prahu na zbrane sovražnike gasilcev ...

Vrli gasilci iz Frankovc so medtem izvajali svojo stvarno priredbo. O vaji in o tej priredbi govorimo na drugem kraju. Na vsak način lahko rečemo, da je prebivalstvo v Frankovcih lahko ponosno na svoje pogumne, krepke in pridne gasilce. Naj le prvaki te vrle može vlačijo in psujejo po svojih ničvrednih listih, — prestrašili jih ne bodejo in uničiti še manj! Mi čestitamo gasilec v Frankovcih za njih uspehe!

Vsa gonja zagriženih prvakov končala je torej z grozovito blamažo. In misel gasilstva je vsled te gonje le pridobila. Ljudstvo odpira oči in vidi, da je delo naših mož več vredno nego prazno besedičenje političnih hujskačev ter prvaških klavir-vitezov. Slovensko ljudstvo na Stajerskem stoji z dušo in srcem na strani naših gasilcev! Zato pa obžaluje tudi gonjo proti tem gasilec!

Pretekla nedelja prinesla je slovensko-narodno-liberalno-klerikalni mešanici le sramoto in žalost.

Gasilci, ostanite zvesti in ne bojite se! Naprej!

Vaš okus

prepričal Vas bo, če primerjate okus naših in katerihkeli drugih kock, da so

MAGGI-JEVE kocke

(gotova goveja juha)

po 5 vinarjev

najboljše.

Samo prave

z imenom MAGGI in

varstveno znamko zvezdo s križcem